

De vuurspindoder *Eoferreola rhombica* (Christ, 1791) in Nederland

Hans Nieuwenhuijsen

De eerste vondst van een vrouwtje van de vuurspindoder (een spinnendodersoort) dateert van augustus 1998. Ivo Raemakers ontdekte het dier in een potval in de berm van de provinciale weg bij Oud-Reemst (N 310). Dat het hier om iets bijzonders ging bleek wel uit de aandacht die de plaatselijke en de landelijke pers aan deze vondst besteedden. Raemakers & Van Helsdingen (1999) gaan in hun artikel over de vuurspindoder in de Nederlandse Faunistische Mededelingen nader op de vondst in. Een belangrijke vraag die ze stellen is of de vuurspindoder inheems is. Ze houden de mogelijkheid open dat het een door de mens getransporteerd individu is. Maar aangezien er in het gebied waar de wesp gevangen werd ook een populatie van de prooi van deze spinnendoder, de in Nederland zeldzame Lentevuurspin (*Eresus sandaliatus*), voorkomt achten ze het toch waarschijnlijker dat de soort op de Veluwe voorkomt. Er zijn dan twee mogelijkheden. Of de soort, een relict uit een warmere periode, is in een kleine populatie op de Veluwe aanwezig of het betreft een recente vestiging. Het artikel besluit met "Hoe het ook zij, in 1999 zal er extra op de vuurspindoder gelet worden. Hopelijk kunnen we deze fraaie spinnendoder dan over enige maanden inheems noemen".

Het bleef enige jaren stil rond deze soort. Mijn overtuiging dat het in 1998 om een meegelift exemplaar ging werd steeds sterker. Maar in 2003 ging het gerucht dat de soort gesignaleerd was op het Mosselse Zand in de Planken Wambuis. Wijnand Heitmans, Jacomijn Prinsen en ik hebben op die plek dat jaar tevergeefs naar de wesp en de prooi gezocht. Ook pikten we de berm bij Oud-Reemst mee, tevergeefs.

Op 8 juli 2004, zes jaar na de eerste vondst, was het wederom Ivo Raemakers, die bij Uddel een vuurspindodervrouwtje ving op Gewoon duizendblad (*Achillea millefolium*) in een wegberm. Reden voor een nieuwe expeditie op 17 juli. Theo Peeters, Ivo, Jacomijn en ik troffen bij Uddel noch de spin, noch de wesp aan. Maar op het einde van de middag was het raak op de oude vindplaats. Ik ving op de bloemen van Gewoon duizendblad een vuurspinnendodervrouwtje.

Eoferreola rhombica blijkt een inheemse soort. Aangezien hij tot nu toe in het zuiden van ons land nog niet is aangetroffen is het waarschijnlijk dat de soort al lange tijd op de Veluwe aanwezig is en misschien door het warmere klimaat talrijker is geworden. De soort heeft dan eenzelfde plaatselijke verspreiding als de zeldzame *Priocnemis enslini* (Pompilidae), die tot nu toe ook alleen op de Veluwe is aangetroffen.

Toen ik in augustus van dit jaar op mijn zolderkamer een stuk spaanplaat tevoorschijn haalde, trof ik op één van de hoeken een vrij grote, zwarte spin aan onder een dun laagje zeer kleverig spinsel. Het dier bewoog zich niet, schoot niet weg, het was duidelijk geen huisspin (*Tegenaria spec.*). Ik ving het dier en bekeek het onder het stereomicroscop. De stand van de ogen wees op het vrouwtje van de lentespin. Dick Langerak van het Entomologisch Museum kwam tot dezelfde conclusie en waarschijnlijk zal Aart Noorddam binnenkort de determinatie bevestigen. De spin moet, terwijl de andere excursiedeelnemers die middag naarstig naar zijn woonbuis zochten, in mijn excursietas gestapt zijn om mij toch vooral duidelijk te maken dat niet alleen de spinnendoder maar ook zijn prooi nog voorkomt op de Veluwe. Mij rest nog de vraag of de buis van deze spin ook zo kleverig is en hoe de spinnendoder dit opstakel overwint als hij het nest binnendringt.

Literatuur

Raemakers, I. & P. van Helsdingen. 1999. De vuurspindoder *Eoferreola rhombica*, een voor Nederland nieuwe spinnendoder, en haar bijzondere waard: de lentevuurspin *Eresus sandaliatus* (Hymenoptera: Pompilidae; Araneae: Eresidae). - Nederlandse Faunistische Mededelingen 9: 1-6.